

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Marie Součkové a JUDr. Milana Kamlacha v právní věci žalobce: **R. S.**, zastoupený Mgr. Davidem Strupkem, advokátem se sídlem Jungmannova 31, Praha 1, proti žalované: **I. české tenisové gymnázium, Střední pedagogická škola a Vyšší odborná škola s.r.o.**, IČ: 629 56 191, se sídlem Ortenovo nám. 34/1275, Praha 7, zastoupené JUDr. Olgou Uhrovou, advokátkou se sídlem Trojická 20, Praha 2, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 28. 7. 2006, č. j. 9 Ca 303/2004 – 48,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá.**
- II. Žalobce **je povinen** zaplatit žalované na nákladech řízení částku 2400 Kč na účet advokátky JUDr. Olgy Uhrové, a to do 3 dnů od právní moci rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce (dále též „stěžovatel“) podal včas kasační stížnost proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 28. 7. 2006, č. j. 9 Ca 303/2004 – 48, kterým byla odmítnuta žaloba, jíž se žalobce domáhal přezkoumání rozhodnutí ředitelky I. českého tenisového gymnázia, Střední pedagogické školy a Vyšší odborné školy s. r. o. ze dne 13. 10. 2004, čj. 168/04, kterým bylo k žádosti žalobce ze dne 2. 9. 2003 podané v té době matkou žalobce jako jeho zákonnou zástupkyní rozhodnuto podle zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), o udělení individuálního studijního plánu žalobci na školní rok 2004/2005 při zachování obsahu i rozsahu stanoveného učebním plánem a učebními osnovami studijního oboru 78-42-M/003 Pedagogické lyceum.

Žalobce v podané žalobě uváděl, že rozhodnutí ředitelky žalované školy je správním rozhodnutím, neboť žalovaná, i když je soukromou školou, je správním orgánem ve smyslu § 1 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, a tento zákon nevyjímá ze své působnosti soukromé školy. Pouze v ust. § 22 stanoví, že se na soukromé školy nevztahuje zákon č. 71/1967 Sb., správní řád. To však dle žalobce neznamena, že rozhodnutí žalované nelze považovat za správní rozhodnutí. Žalobce namítal, že institut individuálního studijního plánu stanovený ředitelem školy zná platné právo pouze ve dvou případech, a to podle ust. § 42 odst. 2 zákona č. 29/1984 Sb. a § 23 odst. 3 zákona č. 354/1991 Sb. a o tyto případy u žalobce nejde. Z důvodu zdravotního stavu žáka je případné opatření v kompetenci krajského úřadu podle § 37 odst. 1 zákona č. 29/1984 Sb.

Žalovaná ve svém vyjádření k žalobě uvedla, že napadeným rozhodnutím je rozhodnutí ředitelky soukromé školy, přičemž správní žalobu lze ve smyslu § 4 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále „s. ř. s.“) podat jen proti rozhodnutím vydaným v oblasti veřejné správy.

Městský soud v Praze v odůvodnění svého rozhodnutí konstatoval, že žalovaná je soukromou školou, u níž provozování gymnázia, střední pedagogické školy a vyšší odborné školy je předmětem jejího podnikání. Mezi žalovanou a žalobcem byla dne 28. 3. 2002 uzavřena smlouva o podmínkách studia oboru 78-42-M/003 Pedagogické lyceum, které Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy zařadilo do sítě škol, předškolních a školských zařízení rozhodnutím vydaným pod čj. 23733/200-21, to znamená, že vzdělání na škole je rovnocenné vzdělání poskytovanému státními školami. Podle čl. I. odst. 3) smlouvy škola vytvoří kapacitní, organizační a další předpoklady pro úspěšné dokončení zahájeného studia. Podle čl. I. odst. 4) smlouvy škola povoluje mimořádně nadaným a talentovaným studentům studium podle individuálního plánu.

Městský soud v Praze naznal, že výše uvedenou smluvní úpravou zajistila žalovaná v rámci své podnikatelské činnosti předpoklady pro studium a stanovila závazné podmínky, za kterých lze žalobci povolit individuální studijní plán, které sledují zákonnou úpravu danou ust. § 42 odst. 2 zákona č. 29/1984 Sb.

Pokud žalovaná rozhodla o individuálním studijním plánu žalobce z jiných důvodů, je třeba tyto důvody a právní závaznost napadeného rozhodnutí posoudit podle sjednaných smluvních podmínek. Skutečnost, že podle § 9 vyhl. č. 353/1991 Sb., o soukromých školách, se na soukromé školy, pokud tato vyhláška nestanoví jinak, vztahují obecně závazné právní předpisy pro základní školy, střední školy nebo speciální školy (dle poznámky pod čarou ust. § 57a odst. 1 zákona č. 29/1984 Sb.) neznamena, že rozhodnutí ředitelky soukromé školy v jakékoliv oblasti její činnosti je vždy rozhodnutím orgánu, který vykonává státní správu ve školství podle § 1 písm. a) zákona č. 564/1990 Sb. Ve správním soudnictví je přezkoumatelné pouze takové rozhodnutí fyzické nebo právnické osoby, které je vydáno touto osobou jako orgánem v oblasti veřejné správy.

Městský soud v Praze uvedl, že žalovaná je soukromou školou, která byla zřízena jako soukromá společnost – právnická osoba, nebyla tedy zřízena ministerstvem, ministerstvem bylo pouze rozhodnuto o zařazení do sítě škol a školských zařízení podle § 1 vyhl. č. 353/1991 Sb., o soukromých školách. Žalovaná neposkytuje základní povinné školní vzdělání, nýbrž vzdělání střední na zásadě dobrovolnosti studia. Při poskytování výchovy a vzdělávání se v oboru své působnosti řídí kromě platných právních předpisů vlastními podmínkami poskytování výchovy a vzdělávání v rámci svého podnikání s výjimkami, kdy je v zákonem stanovených případech její činnost ovlivňována správou a

řízením ze strany ministerstva školství mládeže a tělovýchovy dle § 12 zákona č. 564/1990 Sb., např. při řízení v některých věcech výchovy a vzdělávání, a to v rámci koncepce, stavu a rozvoje vzdělávací soustavy, vytváření podmínek pro realizaci cílů výchovy a vzdělávání, při rozepisování a přidělování finančních prostředků vyčleněných ze státního rozpočtu školám, apod. V dané věci šlo o rozhodnutí o individuálním studijním plánu žalobce v rámci jeho studia sjednaného dle dvoustranně uzavřené dohody o podmínkách studia na základě přijímacího řízení.

Možnost úpravy studijního plánu vůči žalobci je tedy v daném případě na ředitelce školy, neboť se žalobcem uzavřela smlouva o podmínkách studia a žalobce se stal studentem soukromé školy. Pokud se žalobce dovolává nesprávnosti rozhodnutí ředitelky školy, pak toto musí učinit v rámci dovolání se práv a povinností z občanskoprávního vztahu založeného smlouvou o podmínkách studia. Uvedené soukromoprávní aspekty vyplývající ze vztahu studenta a soukromé školy se odrážejí i v ust. § 22 zákona č. 564/1990 Sb. tím, že stanoví, že na soukromé školy se nevztahují obecné předpisy o správním řízení s výjimkou rozhodování podle § 19 odst. 4 (veřejnoprávní vztah mezi soukromou školou a orgány České školní inspekce).

Z uvedených důvodů Městský soud v Praze shledal, že žalobce se podanou žalobou nedomáhá ochrany svého veřejného subjektivního práva ve smyslu § 2 s. ř. s., neboť v dané věci nebylo rozhodováno o jeho veřejných subjektivních právech, nýbrž o právech založených na základě soukromoprávního vztahu.

Městský soud v Praze tedy podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. usnesením odmítl návrh, jelikož nebyly splněny podmínky řízení a tento nedostatek je neodstranitelný, a proto nelze v řízení pokračovat. V dané věci bylo neodstranitelnou podmínkou řízení nedostatek předmětu ochrany ve správním soudnictví dle ust. 2 s. ř. s., v jehož důsledku se žalobce ani nemůže ocitnout v pozici aktivně legitimovaného subjektu k podání žaloby ve správním soudnictví.

Městský soud v Praze neměl dále ani důvod postupovat podle ust. § 46 odst. 2 s. ř. s. tak, že by odmítl žalobu s poučením o podání žaloby v zákonné lhůtě do 1 měsíce příslušnému soudu činnému v občanském soudním řízení, neboť v daném případě ani nejde ve smyslu § 46 odst. 2 s. ř. s. o právní věc, o které má jednat a rozhodnout soud v občanském soudním řízení.

Z uvedených důvodů Městský soud v Praze podanou žalobu odmítl.

V kasační stížnosti stěžovatel poukazuje na ust. § 1 písm. a) zákona č. 564/1990 Sb., státní správu vykonávají ředitelé škol, tedy i škol soukromých. Podle ust. § 22 téhož zákona se na rozhodování ředitelů soukromých škol nepoužije správní řád, z tohoto ustanovení nelze vyvodit, že ředitel soukromé školy není správním orgánem. Obdobné ustanovení má např. zákon o pobytu cizinců a zákon o azylu, přesto jsou rozhodující orgány správními orgány.

Výkonem veřejné správy bude dle stěžovatele akt, kterým ředitel vrchnostenským způsobem rozhoduje o právech a povinnostech žáka. Je nepodstatné, že přezkoumávané rozhodnutí mohlo být v souladu s podmínkami studia vydávanými soukromou školou. Volba studia mezi formou denní docházky a individuálním plánem je veřejným subjektivním právem.

Podle § 37 zákona č. 29/1984 Sb., náleželo učinit opatření v případech, kdy se žák nemohl pro svůj zdravotní stav zúčastnit každodenní školní docházky, do kompetence krajského úřadu. Oblast studia na soukromých školách patří dle stěžovatele do oblasti veřejného práva, a pokud udělení individuálního studijního plánu podle § 42 školského

zákonu nebo jako „quasi-individuálního plánu“ v oblasti působnosti krajského úřadu podle § 37 odst. 1 téhož zákona je zásahem do veřejného subjektivního práva žáka veřejné školy, pak musí být tímž zásahem v případě žáka školy soukromé, jinak dochází k porušení zásady rovnosti občanů v právech.

Stěžovatel navrhuje, aby Nejvyšší správní soud napadené usnesení zrušil a věc vrátil Městskému soudu v Praze k dalšímu řízení.

Žalovaná ve vyjádření ke kasační stížnosti poukázala na ust. § 22 zákona č. 564/1990 Sb., kde je uvedeno, že obecné předpisy o správním řízení se nevztahují na soukromé školy, ředitel soukromé školy nevykonává státní správu, dle názoru žalované se měl stěžovatel dovolávat ochrany cestou občanskoprávní.

Kasační stížnost je podle § 102 a násl. s. ř. s. přípustná a podle jejího obsahu jsou v ní namítány důvody odpovídající ustanovení § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. Je-li totiž kasační stížností napadeno usnesení o odmítnutí žaloby, přicházejí pro stěžovatele v úvahu z povahy věci pouze kasační důvody dle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., spočívající v tvrzené nezákonnosti rozhodnutí o odmítnutí návrhu (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 4. 2005, č. j. 3 Azs 33/2004 - 98, zveřejněný pod č. 625/2005 Sbírky rozhodnutí Nejvyššího správního soudu). Rozsahem a důvody kasační stížnosti je Nejvyšší správní soud podle § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán.

Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost takto:

Podle § 2 s. ř. s. ve správním soudnictví poskytují soudy ochranu veřejným subjektivním právům fyzických a právnických osob způsobem stanoveným tímto zákonem a za podmínek stanovených tímto nebo zvláštním zákonem a rozhodují v dalších věcech, v nichž tak stanoví tento zákon. Podle § 4 odst. 1 písm. a) s. ř. s. soudy ve správním soudnictví rozhodují o žalobách proti rozhodnutím vydaným v oblasti veřejné správy orgánem moci výkonné, orgánem územního samosprávného celku, jakož i fyzickou nebo právnickou osobou, nebo jiným orgánem, pokud jim bylo svěřeno rozhodování o právech a povinnostech fyzických a právnických osob v oblasti veřejné správy.

Podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. soud odmítne návrh, jestliže soud o téže věci již rozhodl nebo o téže věci již řízení u soudu probíhá nebo nejsou-li splněny jiné podmínky řízení a tento nedostatek je neodstranitelný nebo přes výzvu soudu nebyl odstraněn, a nelze proto v řízení pokračovat.

V souzené věci byla klíčová otázka, zda byl neodstranitelným nedostatkem podmínek řízení chybějící předmět ochrany ve správním soudnictví podle § 2 s. ř. s.

Městský soud v Praze naznal, že žalobce se podanou žalobou nedomáhá ochrany svého veřejného subjektivního práva ve smyslu § 2 s. ř. s., neboť v dané věci nebylo rozhodováno o jeho veřejných subjektivních právech, nýbrž o právech založených na základě soukromoprávního vztahu. K otázce, zda vydáním napadeného rozhodnutí o udělení individuálního studijního plánu žalobci na školní rok 2004/2005 bylo rozhodnuto o veřejném subjektivním právu stěžovatele, uvádí zdejší soud následující.

Veřejným subjektivním právem lze rozumět právo osob založené v právních normách, které umožňuje a současně chrání určité chování osoby ve vztazích k subjektům veřejné správy, přičemž směřuje k tomu, aby se veřejná správa zdržela zásahů do svobody osob, dále právo na určitou činnost či plnění ze strany veřejné správy ve prospěch určitých osob a právo podílet se na správě věcí veřejných. O rozhodnutí v oboru veřejné správy jde

tam, kde je pro druhou stranu právního vztahu autoritativně, mocensky určováno, co je právem a co povinností, a přičemž účastníci takového vztahu nemají v tomto vztahu rovné postavení.

V projednávané věci lze souhlasit se stěžovatelem, že podle ust. § 1 písm. a) zákona č. 564/1990 Sb., státní správu vykonávají ředitelé škol, tedy i škol soukromých, i když podle ust. § 22 téhož zákona se obecné předpisy o správním řízení nevztahují na soukromé školy, církevní školy a školy zřízené podle § 14 odst. 2; to neplatí o rozhodování podle § 19 odst. 4.

Zdejší soud však poznamenává, že pro možnost přezkoumání rozhodnutí orgánu veřejné správy o subjektivních právech a povinnostech fyzických nebo právnických osob není rozhodující, zda bylo vydáno v řízení podle zákona č. 71/1967 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, či zda jsou výsledkem jinak procesně upraveného řízení, případně jejich vydání předcházelo řízení, které není upraveno vůbec.

Žalovaná, jako právnická osoba soukromého práva, může být správní orgánem dle s. ř. s. jedině tehdy, byla-li jí zákonem svěřena pravomoc a působnost v oblasti státní správy, tj. v těch záležitostech, ve kterých je na ní přeneseno rozhodování o veřejných subjektivních právech. Ředitel soukromé školy není orgánem státní správy. Podle ust. § 3 zákona o státní správě a samosprávě ve školství však vykonává ředitel školy v případech vyjmenovaných v ust. § 3 téhož zákona státní správu ve školství. Vydávání rozhodnutí o udělení individuálního studijního plánu toto ustanovení neobsahuje. Městský soud v Praze tedy správně naznal, že ačkoliv se na činnost soukromé školy vztahují obecně závazné předpisy pro základní školy, střední školy nebo speciální školy, není rozhodnutí ředitelky soukromé školy v jakékoli oblasti její činnosti vždy rozhodnutím orgánu, který vykonává státní správu ve školství podle § 1 písm. a) zákona č. 564/1990 Sb. Rozhodnutí ředitelky školy v tomto konkrétním případě tedy nemá veřejnoprávní povahu, není rozhodnutím právnické osoby v oblasti veřejné správy.

Nejvyšší správní soud se ztotožňuje s právními závěry učiněnými Městským soudem v Praze, na jehož odůvodnění napadeného rozsudku rovněž odkazuje. V souzeném případě se nejedná ani o organizační opatření (namítané odkazem stěžovatele k § 42 zákona č. 29/1984 Sb.) či jiný typ výkonu veřejné moci, ale toliko o rozhodnutí ředitelky školy na základě žádosti studenta, později doplněné lékařskou zprávou a korespondencí matkou stěžovatele s žalovanou, o individuálním studijním plánu studenta soukromé školy v rámci jeho studia sjednaného dle dvoustranně uzavřené dohody o podmínkách studia na základě přijímacího řízení. Napadené rozhodnutí tedy vydala ředitelka školy z pozice subjektu soukromé školy, který je se studentem ve smluvním vztahu o podmínkách studia na základě soukromoprávní smlouvy. Nejednalo se o výkon veřejné správy aktem, kterým by ředitelka vrchnostenským způsobem rozhodovala o právech a povinnostech žáka-stěžovatele. O rozhodnutí v oboru veřejné správy jde totiž tam, kde je pro druhou stranu právního vztahu autoritativně, mocensky určováno, co je právem a co povinností, a přičemž účastníci takového vztahu nemají v tomto vztahu rovné postavení.

Lze uzavřít, že veřejné subjektivní právo umožňuje a současně chrání určité chování osoby ve vztazích k subjektům veřejné správy, v souzené věci se tedy o daný případ nejedná a nelze dovodit, že by stěžovatel disponoval veřejným subjektivním právem ochrany před rozhodnutím soukromé školy o stanovení individuálního studijního plánu, jehož uplatnění by se mohl dovolávat v režimu správního soudnictví.

Městský soud v Praze tím, že žalobu odmítl, rozhodl v souladu se zákonem. Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle ust. § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož účastník, měl-li ve věci úspěch, má proti druhému účastníkovi právo na náhradu všech nákladů řízení, pokud je vynaložil důvodně. Stěžovatel v řízení o kasační stížnosti úspěch neměl.

Žalovaná měla ve věci plný úspěch, a proto jí Nejvyšší správní soud podle ust. § 60 odst. 1 s. ř. s. přiznal právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložila vůči žalobci. Nejvyšší správní soud úspěšně žalované přiznal odměnu za jeden úkon právní služby, a to za sepsání vyjádření ke kasační stížnosti ze dne 22. 1. 2007 ve výši 2100 Kč [§ 7, § 9 odst. 3 písm. f) a § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb.], a náhradu hotových výdajů ve výši 300 Kč (§ 13 odst. 3 téže vyhlášky). Přiznání odměny za další úkon právní služby neshledal soud důvodným. Co se týče právního úkonu převzetí a přípravy zastoupení [§ 11 odst. 1 písm. a) téže vyhlášky], soud vzal především zřetel na to, že se jedná o zastoupení advokátem, který žalovanou zastupoval již v řízení před soudem prvního stupně. Zástupkyni žalované se tedy přiznává celková náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti ve výši 2400 Kč. Tuto částku je povinen žalobce zaplatit žalované na účet advokátky JUDr. Olgy Uhrové do 3 dnů od právní moci rozsudku.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 13. února 2008

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu